

szeretete (a levelek változatos befejezése külön tanulmányt érdemelne ebből a szempontból!), nyugodt határozottsága, tágszívűsége („Isten kétségtelenül szeretetet, vagy szeretetre való készséget lát ott is, ahol mi semmit sem látunk”) és készsége: „Azt hiszem, minden találkozásnak megvan az értelme, talán az oka is. Ezért egy embernek sem szabadna a másikhoz közeledni anélkül, hogy meg ne nyíljék feléje, hogy ne próbálja megérteni és szeretni.”

S.

Nemeshegyi Péter: A Szentháromság. Róma 1974. 112 o.

Igen magvas, átélt, lendületes stílusban megírt kis könyv jelent meg a közelmúltban a Tokióban tanító neves magyar teológus, Nemeshegyi Péter tollából. (Írásait a Szolgálat olvasói is jól ismerik.) A kereszténység alapvető misztériumát, a Szentháromság titkát mutatja be szakszerű és mégis közérthető nyelven.

A jezsuita teológus (aki a Nemzetközi Teológiai Bizottságnak is tagja) szerényen vallja az Előszóban: „Mikor ennek a misztériumnak tárgyalásába fogunk, teljesen tudatában vagyunk az emberi szó elégtelenségének. Nem hiába ismételték az egyházatyák, hogy az egyetlen beszéd, amely méltón szól az Istenről, a teljes elnémulás. Nem hiába vágyakozott Agoston, aki pedig vaskos köteteket írt a Szentháromság teológiájáról, arra a pillanatra, amikor majd a Szentháromság titkát „nem szavaink lármájával hirdetjük, hanem szintiszta, lángoló szemlélődéssel ama csöndességben magunkba szívjuk”. De amíg „a hitben élünk, és a szemlélet még nem osztályrészünk” (2Kor 5,7), nem tehetünk egyebet, mint hogy annak „töredékes tudására” törekedjünk, amit „csak tükörben és homályosan ismerünk” (1Kor 13,12). Mert bár szavaink, amelyekkel az Istent valljuk, sohasem elégségesek, jaj nekünk, ha hallgatunk róla. „Amiről nem vagyunk képesek beszélni, arról hallgassunk” — mondotta Wittgenstein, a logikai pozitivizmus atyja. De nincs igaza. Csak arról érdemes igazán beszélni, amiről nem vagyunk képesek beszélni. És boldog annak a beszédnek kudarca, amely imádásba és hálába torkollik.”

P. Nemeshegyi kis dogmatikus összefoglalást nyújt: a keresztény hitből indul ki, és annak megértésére törekszik („fides quaerens intellectum”). Nem vitatkozik azokkal, akik a Szentháromság misztériumát nem hiszik, vagy egy-egy itt kifejtett tételt tagadnak. Nem polemizálni akar, hanem elfogadva az Egyház hitét, hallgatni Isten szavára és figyelni a Szentlélek vonzására, hogy „Krisztusban kinyilatkoztatott hitünket jobban megértsük, és így jobban reméljünk, jobban szeressünk”.

A könyvecske két részre oszlik. Az elsőben a szerző az isteni kinyilatkoztatás és az Egyház tanítása alapján azt kutatja, mit mondott el nekünk Isten létének legnagyobb titkáról. Jóllehet a fejtegetések lényegében az időrendet követik, mégsem dogmatörténeti vázlatot nyújtanak, hanem az Egyház hitének kibontakozását érzékeltetve behangolják az olvasót az Isten népének hitébe, amely a földön vándorol az égi haza felé. „Ortodoxia (igazhítőség) nem más, mint részesedés az Isten népének e közösségi hitében. Ennek az egy hitnek az alánya a húsz századon át az egész világon vándorló, élő, imádkozó összegyház.” A kis könyv első része ennek a hitnek a bizonyosságát közvetíti. A második rész ugyanennek a hitnek mélyebb megértésére törekszik. Ez a megértés töredékes; hívők, misztikusok, teológusok folyton elmélyítik és tökéletesítik a századok során. De már most igen gyümölcsöző ez a megértés, amennyiben élő ismeret lesz, életünket formáló erő. „Mert a Szentháromság titka nem elvont elmélet, hanem egyéni és társadalmi életünk végső alapját, létének milióját, normáját és célját tárja fel.” P. Nemeshegyi négy úton tapogatózva próbálja megközelíteni a titkot. A négy út, jóllehet nem lehet őket egyetlen szintézisbe összefogni, nem áll szemben egymással. 1) A Szentháromság mint tökéletes szeretetközösség (Szentviktori Richárd gondolatának kifejtése; H. Mühlen újabb kutatásai). 2) Az emberi értelem és akarat működése mint a Szentháromság képe (Szent Tamás és meghosszabbítása B. Lonergan tanulmányaiban). 3) Az üdvörténetben megvalósuló

isteni önátadásban felragyogó Szentháromság (Karl Rahner reflexiói). 4) A Jézusban feltárt Isten (C. Lafont, India és Japán hittudósai). Ezt a négy utat úgy lehet fel fogni — magyarázza P. Nemeshegyi a II. rész elején —, mint egy felhőkbe vesző hegycsúcsra mutató négy ujjat: a négy ujj által jelzett irány keresztező pontja a felhőn, „tudatlanságunk felhőjén” túl van, de ez az ott megsejtett pont életünk alapja, a világmindenség jövője és örök boldogságunk forrása.”

P. Nemeshegyi Péter Szentháromság-a a „Teológiai Kiskönyvtár” c. dogmatikai sorozatban jelent meg. Mintegy negyedszáz magyar teológus, a világ különböző részein dolgozó, tanító szakemberek, e készülő sorozatban bemutatják a katolikus dogmatika főbb tételeit. A most megjelent füzet végén található tájékoztatóból megtudjuk, hogy a tervezett sorozat a következő nagyobb csoportokat öleli fel: I. Bevezető tanulmányok, II. Üdvösségünk Istene, III. Isten népe: az Egyház, IV. Isten műve: ember és világ.

A világon szétszórt magyarok hálás örömmel üdvözölhetik ezt a vállalkozást, amelyet a magyar katolikus egyház szeretete és szolgálatának vágya sugallt.

P. Nemeshegyi könyve beszerezhető a következő címen: PP. Nagy — Szabó, Via dei Penitencieri 20, I-00193 Roma.

(Szabó F.)

Jegyesekkel beszélgetünk 1-4. OMC Bécs 1973-74.

Hosszú évek szakirodalmának tanulmányozása és bőséges lelkipásztori megfigyelés és tapasztalat előzte meg e füzetek megjelenését. Franciaországban már jó egy évtizede hívő keresztény házaspárok, orvosok, pszichológusok és néhány lelkipásztor alkotta munkaközösség készíti elő a házasságra készülöket. Ez nem előadás, hanem megbeszélés formájában történik. Vezérfonalul egymásután jelentek meg újra meg újra javított kiadású füzetek. A harmadik ilyen sorozat alkotja alapját a magyar sorozat első kötetének: **Életre szólóan szeretni**. Ezt az előkészítési módot igyekezett a könyv szerkesztője, mint a bécsi egyházmegyei Familienwerk lelkesze, Ausztriában is meghonosítani. Az itt két év óta szerzett tapasztalatok olyan témákkal bővítették a francia alapanyagot, amelyek ott alig kerültek szóba, de állandóan felvetődtek a jegyések részéről az osztrák kurzusok alkalmával: pl. pályaválasztás, a házasság előtti szexuális kapcsolatok, a Humanae Vitae enciklika. A második beszélgetés részletesebben kitér a házasság teológiájára is. A könyv hat alkalomra szóló beszélgetés. Mindegyik kérdésekkel fejeződik be. Ennek célja, hogy meginduljon a dialógus a jegyések között. Mint vezérfonal támasza lehet a lelkipásztori jegyesoktatásnak, kötetlen beszélgetéseknek a jegyespárok és velük baráti házaspárok között, s nem utolsó sorban ösztönzőül szolgálhat a jegyespárnak a kettesben való megbeszélésre. A könyvet gazdag idézetanyag élénkíti, így Alfons Auer, Theodor Bovet műveiből, a német püspöki kar őszi pásztorleveléből stb., továbbá magyar és külföldi írók versei, fényképek és népművészeti motívumok. — Addig is, míg a pasztorációs és pedagógiai mozzanatokat külön a lelkipásztorok és előadók számára készült kötet nem tárgyalhatja, a kiadó a füzet papoknak szánt példányainak végére nyolc oldalnyi lelkipásztori mellékletet csatolt, amelyben ezekre a szempontokra mutat rá, és néhány kényes problémához nyújt bővebb anyagot. Így a 104 oldalnyi terjedelem ezeknél a példányoknál bővül.

A jegyések előkészítéséhez fontossági szempontból az első kötethez a negyedik csatlakozik. Az **Esküvőnk** a házasság szentsége teljes liturgiáját hozza, valamennyi választható szentírási olvasmány szövegével, és így lehetővé teszi, hogy a liturgia folyamán is használják (64 o.). Röviden összefoglalja a házasság szentségére vonatkozó tudnivalókat is, ezzel a lelkipásztori beszélgetés legszükségesebb anyagát adja. Ez a füzet úttörő abban, hogy egységesen bocsátja rendelkezésre, amit pl. a franciák három különálló füzetben adtak ki, német nyelvterületen pedig még hiányzik.